

03980200000762
RPW/454/2018 P
2018-01-04

Warszawa, dnia 29 grudnia 2017 r.

PPS/24/12/2017/EG

Robert Mamątow
Przewodniczący
Komisji Praw Człowieka,
Praworzędności i Petycji
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Stanowisko

branży spirytusowej w sprawie obowiązkowego zamieszczania informacji o szkodliwości każdej dawki alkoholu na rozwój poczętego dziecka w łonie matki

Związek Pracodawców Polski Przemysł Spirytusowy (ZP PPS), bardzo dziękuje za uwzględnienie branży spirytusowej w konsultacjach dot. petycji w sprawie inicjatywy ustawodawczej obejmującej uchwalenie przepisów informujących o szkodliwości alkoholu dla dziecka w łonie matki.

Każda inicjatywa mająca na celu edukację na temat szkodliwości alkoholu dla nienarodzonego dziecka skierowana do kobiet w ciąży oraz tych, które chciałyby zostać matkami, jest godna wsparcia i co najmniej przychylnego rozpatrzenia. ZP PPS od 2008 r. prowadzi działania edukacyjne mające na celu tworzenie odpowiedzialnej kultury spożywania alkoholu. Na podkreślenie zasługuje kampania „Lepszy start dla Twojego dziecka”. Działania prowadzone od dziesięciu lat mają na celu edukację kobiet oraz środowisk medycznych o szkodliwych skutkach spożywania alkoholu w ciąży, przy jednoczesnym wskazywaniu na to, że nawet najmniejsza ilość alkoholu może prowadzić do uszkodzenia płodu. Nasza kampania zdobyła uznanie Komisji Europejskiej. Została ona przedstawiona w rekomendacjach dobrych praktyk, w publikacji „Alcohol & Health Forum Highlights” podsumowującej działania Forum Alkohol i Zdrowie funkcjonującego przy Komisji Europejskiej.

Jednocześnie chcielibyśmy zwrócić uwagę, że Państwowa Inspekcja Sanitarna wydała w tym roku raport „Zachowania zdrowotne kobiet w ciąży” opracowany w ramach „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” współfinansowanego w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Wyniki raportu pozwalają na porównanie wiedzy i zachowań przyszłych mam w latach 2013 i 2017. Wg autorów raportu udział

w próbie kobiet deklarujących, że w czasie ciąży nie spożywały alkoholu wzrósł o 5,26 punktów procentowych, z 89,9% do 95,16%. Respondentki, które przyznawały się do spożywania alkoholu w czasie ciąży, najczęściej deklarowały, że piły napoje o niższej zawartości alkoholu: czerwone wino (43,98%), piwo (31,18%), piwo niskoalkoholowe (27,13%), białe wino (19,26%). Większość pań wskazało, że alkohol spożywało raz w miesiącu lub rzadziej. Mimo tych pozytywnych zmian konieczna jest dalsza profilaktyka w zakresie ograniczania spożywania nawet najmniejszych ilości przez ciężarne, ponieważ zdrowie każdego dziecka jest ważne.

Autor przedmiotowej petycji zaproponował wprowadzenie ustawą obowiązku umieszczania na etykiecie napojów alkoholowych informacji o szkodliwości alkoholu dla nienarodzonego dziecka. Naszym zdaniem informowanie przyszłej matki o szkodliwych skutkach spożywania przez nią alkoholu w momencie, kiedy sięga po butelkę to zdecydowanie za późno. Takie rozwiązanie mogłoby pełnić jedynie funkcję wspierającą. Mogłoby ono zadziałać tylko względem tych kobiet, które chcą być odpowiedzialne, a dziś nie mają wystarczającej wiedzy, by zachować całkowitą abstynencję.

Ważniejsze wydają się być działania prowadzone w jak najwcześniejszym etapie. Podczas badania ankietowego przeprowadzonego przez TNS w 2012 roku, **2/3 kobiet oczekujących na narodziny dziecka (65%) podczas wizyty u lekarza nie zostało poinformowanych o szkodliwości picia alkoholu w ciąży**. Blisko 12% kobiet spotkało się z informacjami dotyczącymi pozytywnego wpływu spożywania alkoholu w czasie ciąży na zdrowie. Źródłem tych informacji były przeważnie bliskie osoby a także media, sporadycznie bywał to lekarz lub położna. Z uwagi na powyższe naszym zdaniem konieczna jest edukacja kobiet, starających się zająć w ciąży i już spodziewających się dziecka, a także rozprzestrzenianie informacji w tym zakresie przez ginekologów i położne, specjalistów będących niewątpliwym autorytetem dla przyszłych mam.

Pan Krzysztof Brzózka, Dyrektor Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podczas Narodowego Kongresu Trzeźwości zapowiedział wypracowanie wspólnie z Polskim Towarzystwem Ginekologów i Położników rekomendacji dotyczących informowania kobiet w ciąży o szkodliwości nawet najmniejszej ilości alkoholu na nienarodzone dziecko. Zgodnie z tymi rekomendacjami lekarz powinien przeprowadzić z ciężarną m.in. wywiad na temat jej stosunku do alkoholu, co pozwoli na skuteczną profilaktykę. Związek pozytywnie ocenia tego typu działania profilaktyczne.

Jeśli chodzi o nakładanie na przedsiębiorców obowiązku umieszczania dodatkowych informacji na etykietach napojów spirytusowych, jest to sprawa podlegająca prawu Unii Europejskiej – w tym momencie etykietowanie żywności reguluje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. W przypadku próby wprowadzenia takiego obowiązku dla polskich producentów, regulacje odnoszące się do wymaganych cech produktu, jak opakowanie, oznakowanie i etykietowanie są uznawane za przepisy techniczne i podlegają notyfikacji w Unii Europejskiej. Osobną sprawą są podmioty działające w innych krajach członkowskich, które nie podlegałyby takiemu obowiązkowi. W tym momencie Unia Europejska nie zajmuje się przygotowaniem dyrektywy w zakresie, którego

dotyczy petycja. Jeśli postulat składany przez autora petycji miałby być stosowany względem wszystkich przedsiębiorców, to powinien on być wprowadzony na poziomie UE.

W latach 2007-2009 Sejm RP prowadził wstępne prace legislacyjne dotyczące obowiązku umieszczania ostrzeżeń zdrowotnych na etykietach napojów alkoholowych. Projekt ustawy, jako przepisy techniczne, był notyfikowany do Komisji Europejskiej. Z uwagi na brak przekonującego uzasadnienia dla skuteczności proponowanych rozwiązań, tamten projekt został odrzucony.

Obecnie w ramach samoregulacji część producentów napojów spirytusowych stosuje na swoich etykietach znaki graficzne przestrzegające przed spożywaniem napojów alkoholowych przez kobiety w ciąży oraz kierowców. Znakomita większość producentów zrzeszonych w ZP PPS podaje na swoich etykietach odnośnik do strony internetowej www.pijodpowiedzialnei.pl, gdzie znajdują się pełne informacje na temat szkodliwości spożywania alkoholu przez szczególnie zagrożone grupy, tj. przyszłe matki, nieletnich i kierowców.

Mamy nadzieję, że stanowisko ZP PPS pomoże w kreowaniu działań profilaktycznych podnoszących świadomość kobiet w ciąży w zakresie szkodliwości napojów alkoholowych na nienarodzone dziecko oraz zagrożenie FAS. Branża spirytusowa zgłasza gotowość do współpracy przy działaniach profilaktycznych mających na celu ograniczenie spożywania alkoholu przez przyszłe mamy.

PREZES ZARZĄDU
Polskiego Przemysłu Spirytusowego
Leszek Wiwala